

NWEA zienswijze consultatie groenfinanciering

2 november 2021

Naast de input die door meerdere banken met groenfondsen gegeven wordt -en die NWEA onderschrijft- willen we in deze zienswijze specifiek ingaan op de 7 maatregelen uit de tabel voor windenergie. Deze maatregelen helpen bij de verdere verduurzaming van windenergie, maar worden deels al via andere routes aangepakt en de vraag is of deze eisen stellen voor groenfinanciering de juiste weg is om te gaan. De kans is groot dat de SDE++ binnenkort niet meer bestaat voor wind op land projecten (Klimaatakkoord gaat uit van 2025). Dit verhoogt de risico's van een windproject en daarmee ook de financieringskosten, waardoor het al dan niet verkrijgen van groenfinanciering extra belangrijk wordt. Het overgebleven verschil in rentepercentage bij groenfinanciering kan bij de financial close een project doen slagen of sneuvelen. Financiers komen als sluitstuk van de ontwikkelperiode, daarvóór is er al een langlopend proces met de omgeving geweest om het project zo goed mogelijk in te passen, inclusief afspraken met omwonenden en lokale partijen over het delen van lusten en lasten.

Hieronder de NWEA zienswijze per *maatregel duurzame windturbineprojecten* uit tabel 1. Voor alle maatregelen geldt dat de vraag is of en zo ja op welk schaalniveau ze moeten worden vastgelegd. Idealiter op Europees niveau, want wanneer Nederland de windsector (of zelfs alleen de wind op land sector) als kerstboom gaat optuigen met aanvullende eisen worden we een eiland. Sommige eisen zijn dermate verstrekkend dat geen fabrikant voor onze afzetmarkt wind op land turbines gaat bouwen o.b.v. van de vier onderstaande eisen:

1. *Beperken vogel/vleermuis-sterfte*: deze eis is te generiek gesteld, waardoor niet doelmatig en onnodig kostprijsverhogend:
  - Radar voor vleermuizen wordt vooral gebruikt om te detecteren zodat beter in beeld komt of en zo ja wanneer vleermuizen in de buurt zijn. Daar worden dan stilstandsvoorzieningen op toegepast.
  - Voor vogels geldt dat we alleen detectiesystemen inzetten om direct windmolens stil te zetten. Voor grote roofvogels wordt dat alleen heel gericht gedaan (want doorgaans vaak niet doelmatig/ nodig) voor trekvogels wordt er een systeem opgetuigd maar dat duurt nog wel even. Over beide zijn afspraken gemaakt in kader van NIE: [Natuurinclusieve Energietransitie voor Wind en Hoogspanning op Land - Regionale Energiestrategie \(regionale-energiestrategie.nl\)](https://www.regionale-energiestrategie.nl)
2. *Beperken overlast obstakelverlichting*: Reduceren overlast obstakelverlichting wordt binnenkort mogelijk middels het transpondersysteem en is voor nieuwe parken de facto verplicht. Het is daarom overbodig om deze als maatregel te stellen voor groenfinanciering.
3. *Combinatie met opslagtechnieken, aantonen design, minimaal 1 MW of 20% van totaal elektrisch vermogen van het windpark*: Opslag is een oplossing wanneer de netcapaciteit niet voldoet en voor balancering van het net. Voor beide issues zijn andere betere manieren om dit aan te pakken:
  - Voor krapte op het net is congestiemanagement de juiste oplossing: de partij die het meest voordelig de congestie kan mitigeren, wint de biedladder. Op deze manier wordt congestie op de maatschappelijk goedkoopste manier verholpen.
  - Balancering van het net valt in het brede spectrum van systeemdiensten die producenten en grote afnemers kunnen leveren. De prijzen voor het aanbieden van deze diensten leveren een betere prikkel dan een verplichting via een groenfinanciering en daarmee ook een betere prikkel voor de maatschappelijk goedkoopste oplossing.
4. *Gebruik SF6 gas uitsluiten*: er is reeds een alternatief voor SF6 gas. Dit wordt momenteel onderzocht. Het lijkt NWEA redelijk om hier een tijdpad aan te verbinden: de sector heeft x-

jaar om over te stappen. Vanwege het internationale karakter van turbinebouw, is het wenselijker om dit in ieder geval in Europees verband op te pakken, niet via een groenfinancieringsregeling. NWEA zal dit inbrengen in de Wind Europe werkgroep Sustainability.

5. *Verminderen gebruik zeldzame aardmetalen:* Zeldzame aardmetalen zijn duur, moeilijk te krijgen en risicovol i.v.m. geopolitieke ontwikkelingen: redenen te over voor fabrikanten om gebruik te verminderen en hergebruik waar mogelijk op te waarderen. Hier wordt in Europees verband hard aan gewerkt. Verplichting via groenfinanciering is heur niet het juiste instrument voor.
6. *Circulaire rotorbladen toepassen:* Dit is in afzienbare tijd een goede maatregel voor het verkrijgen van groenfinanciering of bv een vereiste in een tender. Turbines met recyclebare bladen zijn al te bestellen (zij het pas bij 1 fabrikant) en kosten fractie meer dan klassieke bladen. Helaas vinden ze heel weinig aftrek.
7. *Circulair ontwerp:* Dit klinkt mooi, maar is omslachtig en kost veel. Beton en staal worden hergebruikt, maar niet direct in de volgende generatie windturbines. Een windturbine is een industrieel product en niet alle onderdelen lenen zich ervoor om gebouwd te worden uit gerecyclede materialen. Tenminste 90% van de materialen na het levenseinde van de windturbine worden al voor andere doeleinden. Voor de resterende <10% wordt intensief onderzoek gedaan in Europees verband en besproken in de Wind Europe werkgroep Sustainability. Vanwege het internationale karakter van turbinebouw, is het wenselijker om dit in ieder geval in Europees verband op te pakken, niet via een groenfinancieringsregeling.